

SZÁSZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XXIII. évfolyam 4. (266.) szám, 2021. április

BENEDEK ELEK

Húsvéti ének

Gyermekkoromnak szép emléke,
Köszöntelek, húsvét vasárnap!
Száll a szívemre égi béke
Ünnepén a Feltámadásnak.

Szárnyakat öltve száll a lelkem,
Ujjongva száll, gyors szárnyalással...
Ím, ott vagyok az ősi telken,
S zsebem tele piros tojással!

Gyermek vagyok, ki házról házra
Kántálni jár piros tojásért,
S gyűl a tojás, gyűl egyre-másra,
Ékesen csengő szavalásért.

Látom magam az új ruhában...
Hej, nem afféle bécsi rongy a'!
Meg van ez szöve igazában:
Édes jó anyám szötte, fonta!

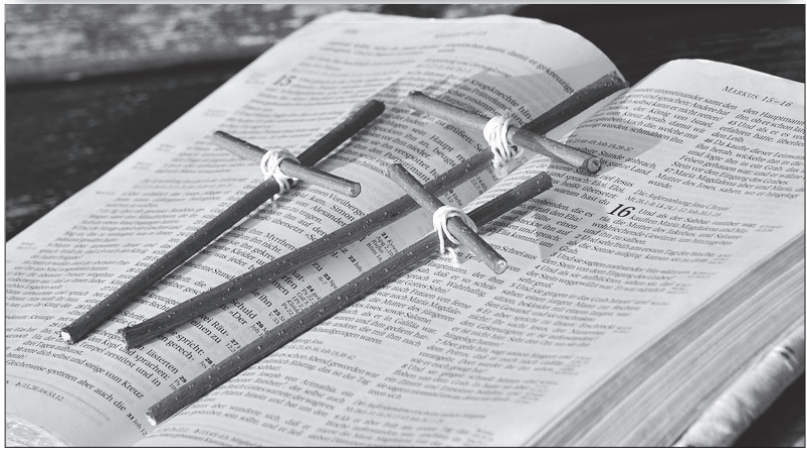
S a pörge kalap, a bokrétás!
S a rámás csizma, a ropogós!
Ilyen kalapod van-e, hékás?
S hát csizmád ilyen kopogós?

Hej, ha még egyszer, bár csak egyszer
Láthatnám édes jó anyámat,
Amint fejemre új kalapot tesz fel
S megsimogatja új ruhámat!

Hej, ha még egyszer, bár csak egyszer
Kántálhatnék piros tojásért!
Hálát adnék ezért ezerszer,
S feledném mind, ami csapás ért.

Hej, ha még egyszer... Vége, vége...
A napjaim lassan lejárnak...
Gyermekkoromnak szép emléke,
Isten veled, húsvét vasárnap!

Áldott húsvéti ünnepeket!

Krisztus Urunk szenvedéseire figyelve

„Szomorú az én lelkem”

(Mt 26,36–46)

Keveset foglalkozunk a szenvedéssel és a halállal, s ha igen, akkor mindig mások szenvedéséről és mások haláláról esik szó, mindaddig, amíg mi magunk nem leszünk szenvedő alanyok. Krisztus Urunk szenvedése is természetes, már megszoktuk. Hihetetlenül nagy a közömbösség. Érzéketlenné vált az emberiség Krisztus szenvedése iránt, s egyre érzéketlenebbül nézi embertársai szenvedését is. Mi magunk is sokszor ennek az érzéketlenségnek a részesei vagyunk, szinte észrevétlenül betölti a lelkünket, s csak azt tapasztaljuk, hogy már nem érint, hidegen hagy mások szenvedése, nyomorúsága.

Mások szenvedése nem a mi szenvedésünk, mások lelki szomorúságát nem, vagy csak ritkán tudjuk átérezni, gyakran nem tudatosul bennünk, hogy milyen mélységeket jár meg egyik-másik embertársunk. Ugyanakkor azt is tapasztaljuk, hogy mennyire gyengék vagyunk, amikor nekünk kell testi-lelki mélységeket megjárni, s ha magunkra maradunk, akkor nagyobb a keserűség, a szomorúság.

Nehéz időket élünk, a járvány mindannyiunkat próbára tesz. Egy évvel ezelőtt húsvétkor templomba sem mehettünk. Most ilyen szemszögből kell néznünk Krisztus Urunk szent szenvedését és a mi szenvedésünket is. A küszködés, a szenvedés, a testi-lelki megpróbáltatás, amiben

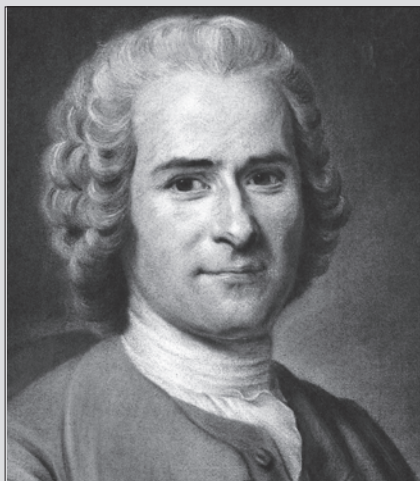
Április
Szent György hava
bika hava
tavaszhó

Útravaló:

A költészet életforma. Úszás az anyanyelvben, a ritmusban, a formában, lebegés a magzatvízben – a teljesség élménye. *(Kiss Judit Ágnes)*

Áprilisi eseménynaptár

- április 1. az ugratás, tréfálkozás napja (bolondok napja);
- 4-én (1784) született **Kőrösi Csoma Sándor** nyelvtudós, könyvtáros, a tibetológia megalapítója, a tibeti–angol szótár megalkotója;
- 5-én (1588) született **Thomas Hobbes** angol filozófus;
- 6-án (1671) született **Jean-Jacques Rousseau** filozófus, író, zeneszerző;
- április 7. egészségügyi világnap; a biztonságos anyaság világnapja; füstmentes világnap;
- április 8. az emberszeretet világnapja;
- 10-én (1739) született **Baróti Szabó Dávid** költő és nyelvújító;

Jean-Jacques Rousseau

részünk van, amikor szeretteink, ismerőseink, embertársaink betegségéről, netalán elhalálzásáról hallunk, eltölpül a Megváltó szenvedéseit szemlélve.

A Gecsemáné kertben Krisztus Urunk elhagyatottságát látjuk, aki emberfiaként szenved, hogy bennünket, embereket megváltson.

Megváltónk maga mellé veszi három legbizalmasabb tanítványát, azokat, akikkel együtt volt a megdicsőülés hegyén. Akik azonban látták megdicsőülését a Tábor-hegyen, azok nem érzik át szomorúságát az Olajfák hegyén.

Húsvét nagyhetén a szenvedő Krisztus őszinteségét és tökéletességét szemlélhetjük. Ebben az igeszakaszban mindkettő külön kidomborodik. A tökéletes emberi mivolt őszinte hozzáállását abban látjuk, hogy maga mellé veszi azt a három tanítványt, akik talán legközelebb álltak hozzá. Tökéletes embersége a mi elesett, bűnös emberi mivoltunkhoz jön közel.

Amikor szenvedünk, a megpróbáltatásokban, kísértésekben az élet mélységeit járjuk, mi is a hozzánk legközelebb állókat szeretnénk magunk mellett látni és tudni. Mennyire jó, megerősítő és bátorító, ha vannak ilyen emberek az életünkben. És mennyire elkeserítő, ha nincs akire számítani a nehéz órákban, pillanatokban. S még szomorúbb, ha szenvedéseink közepette derül ki, hogy azok, akikre úgy gondoltunk, hogy számíthatunk, nem tudnak vagy nem akarnak kitarítani mellettünk.

Szenvedéseink, kísértéseink és megpróbáltatásaink távolról sem közelítik meg Krisztus Urunk szenvedését, testi és lelki gyötrődését, s mégis mennyire

felháborodunk, tiltakozunk és toporzékolunk. Mennyire el tudjuk ítélni és el tudjuk marasztalni azokat, akik nem tartanak ki mellettünk.

Ugyanakkor fel kell tennünk a kérdést, hogy ránk mennyire számíthatnak a mellettünk élők, ha szenvedésükben szükségük van ránk? Vajon ki tudunk tartani, testi-lelki támaszt nyújtva segíteni?

A szenvedéstörténetben, a mély szomorúságban, a mérhetetlen gyötrődésben a halál előtt álló embert látjuk, aki számára nincsen vigasztalás, aki elhagyatottan kell megvívja a haláltusát.

„Szomorú az én lelkem mindhalálíig” – mondja Megváltónk, s noha jó lett volna, szerette volna, hogy a hozzá legközelebb állók vele virrasszanak, elhagyatottan, lelki gyötrődéssel készült a testi gyötrődésre. Elhagyatottan, hogy mi a vele való közösségben járjuk mélységeinket. Szomorú volt a lelke mindhalálíig, hogy minden szomorúságunkban vigasztalásunkra legyen.

Teljes szenvedés és tökéletesség a szenvedésben, ez lenne Igénk következő üzenete. Teljes a szenvedése, mert az emberiség, s benne a mi istentelenségünkért, bűnünkért és engedetlenségünkért szenvedett. Mert önként vette magára bűneink büntetését.

Tökéletes a szenvedése, mert nincs zúgolódás benne, csak kérés van, hogy múltjon el a pohár, azzal a megjegyzéssel, hogy ha lehetséges. Tökéletes a szenvedése, mert harag sincs benne, pedig lehetne, mert a hozzá legközelebb állók sem tudtak virrasztani, kitarítani mellette. Tökéletes a szenvedése, mert az ima ereje

fogja át. Tökéletes a szenvedése, mert az őt elárulót is fogadja, s így issza ki a keserű poharat.

Krisztus Urunk, aki a teljes szenvedést és a szenvedésben a tökéletességet megéli, végigviszi a virrasztást, és az imádkozást ajánlja tanítványainak. Nekünk is ezt tanítja, hogy kísértésbe ne esünk.

Húsvétra készülve, húsvét után nem baj, ha sokszor a saját életünkben, lelkivilágunkban

vagy akár szeretteink társaságában végigjárjuk azokat az útszakaszokat, melyek a szent szenvedést, Megváltónk szenvedését elénk tárják, hogy ne legyünk közömbösek az emberi szenvedés láttán, és Megváltónk szenvedése hála és engedelmességre indítson.

SZÉP EDUÁRD
református lelkipásztor,
Beresztelke

Az egyenlőség nevében

2021. március 7-én Magyarregeben rövid megemlékezést tartottak a *Kitelepítettek emlékművénél*.

A megemlékezésre az istentisztelet után került sor, amikor is a jelenlévők a Baróti Ádám által készített emlékműnél elénekelték az Erős várunk nekünk az Isten-t, ezalatt pedig Fekete Zoltán megszörözta a létesítményt.

De pontosan mi is történt 72 évvel ezelőtt, március 2-áról 3-ára virradóra? A Securitate emberei rátörtek az egykori arisztokrata családokra, teherautókra, majd

vonatra tették őket, és deportálták. Sokan értékeik nagy részét ott kellett hagyniuk, mivel idejük sem volt összekapcsolni. A milíciakapitányságokon „DO” jelet pecsételtek személyi igazolványaikba, ami a „domiciliu obligatoriu” rövidítése. Ez annyit jelentett, hogy osztályellenségévé váltak.

Ezen a bizonyos éjszakán csak nagybirtokosokat fogtak el családjaikkal együtt, akik a saját birtokaikon éltek. Nagy részük magyar ember volt. Összesen 2972 családot, azaz 7804 embert lakoltattak ki, és szórtak szét Romániában, köztük idős embereket, nőket és gyerekeket.

Szászrégenbe is érkeztek ilyen családok, akiket Horváth László akkori magyarrégi lelkész fogadott be. Az egyik ilyen család fia volt Fekete Miklós, Miklós bácsi, aki fáradtságot nem kímélve és félelmet nem ismerve járta ki, hogy a háza elé kerüljön az emlékmű, ami most már az ő emlékét is őrzi.

Így történt, hogy az egyenlőség nevében a mindenkori hatalom embereket taposott el, akik örökségüket őrítették. Rájuk emlékeztünk.

BIRÓ SÁNDOR

Jósika Miklós

- **április 11. a magyar költészet napja;**
- 11-én (1900) született **Márai Sándor** író, költő, újságíró;
- 11-én (1905) született **József Attila** költő;
- április 12. az űrhajózás világnapja;
- 13-án (1885) született **Lukács György** filozófus, esztéta, egyetemi tanár;
- április 14. a könyvtárosok világnapja;
- 14-én (1886) született **Tóth Árpád** költő, műfordító;
- 18-án (1901) született **Németh László** író, esszéista, drámaíró;
- április 22. a Föld napja; a környezetvédelem napja;
- 22-én (1861) született **Tisza István** politikus, miniszterelnök;
- 22-én (1901) született **Thury Zsuzsa** író;
- 23-án (1616) halt meg **W. Shakespeare** angol drámaíró, költő, színész;
- 27-én (1845) született **id. Bartók György** teológus, református püspök;
- 28-án (1794) született **Jósika Miklós** író, újságíró, a magyar romantikus regény megteremtője.

**Áprilisi
eseménynaptár**

Koszorúzás Fotó: Bíró S.

Kemény János, Erdély fejedelme (2.)

A nemes ifjak számára az életre való gyakorlati felkészítésről a főúri, fejedelmi udvarok gondoskodtak. Így nem véletlen, hogy 1623. augusztus 14-én Kemény Jánost Bethlen Gábor erdélyi fejedelem udvarában találjuk.¹

Kezdetben a fejedelem körül belső szolgálatot teljesített. A fejedelem felfigyelt a képzett ifjúra, és fiatal kora ellenére követi feladatokat adott neki.

1625-ben Kemény János tagja volt annak a főúri küldöttségnek, amely a másodszer házasodó Bethlen Gábor számára megkérte György Vilmos brandenburgi választófejedelem húga, Brandenburgi Katalin kezét. Önéletírásában beszámol az eredményes küldetéséről, majd a küldöttség tagjainak a megjutalmazásáról: „Hazaérkezvén azért az útból, az fejedelem az követ urakat sok kegyelmességgel látá, engemet is azon gyermeki többire, mint ifjúi állapotomban, fő innyaadóvá teve. Tiz lóra fizetést, azon kívül személypénzt rendele”.²

A fejedelem főpohárnokaként már bizalmi tisztséget töltött be. Közben a katonai pályán is bővítette ismereteit.

Bethlen Gábor ezekben az években a Habsburgok elleni harmincéves háború aktív résztvevője. A hadjáratokban Kemény János is részt vesz. 1626-ban a Wallenstein elleni hadjáratban a fejedelem zászlóvivője, amiről maga is büszkén számol be önéletírásában: „Az jelzászló hordozásra fizetésemet többtven, lovat aranyos szerszámmal, párdubórral ada, azon bányában azért szegény fejedelem maga kezeivel szegezi fel az kopjára az jelzászlót, s adá kezemhez megszerencsétetvén. Az zászló veres kamukára, négyszegűre, aranyos cimerével vala készítve, rojtjai és lefüggő, öreg gombos boncsokja elegy arany fonalból varratva.”³

A következő évben, 1627-ben diplomáciai feladatokat kap. Bethlen Gábor követeként Krakkóban, majd Kassán Pázmány Péterrel folytat tárgyalásokat.⁴ Kemény János élete során öt fejedelemnek szolgált, de példaképe mindvégig Bethlen Gábor maradt. Önéletírásában nagy elismeréssel ír róla: „...Ekkor választatott Bethlen Gábor, és ekkor szünt meg az háborúság, úgy, hogy noha az országon kívül viseltetett hadakozások felciter voltanak, de az haza földét ellenség lova lába nem nyomta, sem hada nem ruinaltatott az boldogtalan 1657 esztendőbéli hadakozásig. Az említett idő alatt terjedt vala hire-neve az magyar nemzetnek és birodalma is Erdélynek, kezdett vala tárházok lenni az erdélyi fejedelmeknek, épültek várak, városok, kastélyok, udvarházak, templomok, szaporodott sok jó vitézlő rend, és bővelkedtek tudós tanító és professorok, de jaj, esmét elfordítá az Úristen az ő atyai kegyes orcáját sok bűnökkel megterhelhetett szegény hazánknak.”⁵

Kemény János Erdély virágkoráról ír, de előrevetíti

Bethlen Gábor fejedelem

annak hanyatlását, pusztulását is, aminek ő is tanúja volt.

Bethlen Gábor halála után Kemény János előbb az öreg Bethlen Istvánt támogatta, majd a Rákóczi család szolgálatába szegődött.

Felfelé ívelő pályájának csúcsát I. Rákóczi György fejedelem idejére tehetjük, ekkor már Fehér vármegye főispánja és Fogaras várának főkapitánya.

Mindjárt a korszak elején megházasodik. 1631. június 14-én vette feleségül a Szatmár megyei Kállay Ferenc nemesi család leányát, Zsuzsannát.

Kemény János társadalmi rangját jelzi a gazdag, sokvendéges lakodalom, amelyen a fejedelem képében Kornis Zsigmond volt jelen.⁶

Kemény Jánosnak az első házasságából két fia születik: Simon, 1633-ban és Ferenc, 1636-ban. Az utóbbi fiatalon elesik. A családi ágat Simon viszi tovább, akinek első felesége a magyarói várúrnő, Allia Mária, aki fiatalon halt meg 1660-ban. Kemény Simon második felesége Perényi Kata, akitől egy lánya és három fia születik. A fejedelem unokái, V. János, IV. László és II. Simon 1698-ban bárói rangot szereztek.⁷

Visszatérve Kemény János életpályájára, elmondhatjuk, hogy I. Rákóczi György fejedelemnek is bizalmi embere volt. 1636-ban a török támadás alkalmával főstrázsamester, majd a fejedelem a törökkel való tárgyalások vezetésével bízta meg. Főkamarásként a fejedelmi

udvartartás fontos szereplője. I. Rákóczi György, elődje politikáját folytatva, bekapcsolódik a harmincéves háborúba. 1644-ben Kemény János is részt vesz a Habsburg-ellenes hadjáratban, majd a linzi béke előkészítésében. 1645-ben Barcsai Ákossal és Máriási Istvánnal a fejedelem követeként részt vesz Moldvában Radziwill litván herceg esküvőjén, ahol rácsodálkozik a lakodalmi fényűzésre: „Minden rendeknek asztalán lengyel formán készített friss étek, tészta mivek marcapántok tékozlásképpen, az egész hosszú asztalokon mind ezüst tálak, tányérok, sok különb-különbféle muzsikák, farsangozók, köteleken jádók s táncosok és különb-különbféle mesterségeket mutató emberek, melyek csodálkozásra valók voltak; in summa nagy pompa, frequentia mindenik részről, nem oláh paraszti barbariessel, hanem keresztény királyi formán való dispoziókkal”.⁸

Közben gondoskodik szilágysági birtokairól is, amelyekre nagyanyja, Sarmasághi Anna révén volt örökségi joga. Szilágykövesden Kemény János 1646-ban egy kétemeletes lakóházat épített.⁹

Ugyancsak a Szilágyságban gyerőmonostori Kemény János 1647. május 20-án fejedelmétől örök tulajdonul kapja mindazon közép-szolnoki vármegyei birtokokat, amelyek a fiú utód nélkül elhalt Kövesdi Sarmasághi Györgytől maradtak.¹⁰

Kemény Jánost mint legközelebbi férfitörököt illette az örökség.

Ebben az időszakban Kemény János és családja sokat tartózkodott szilágysági birtokain. Ősi családi birtokának viszont szülőhelyét, Magyarbükkköst tartotta. Kemény János, patrónusi mivoltához illendően, gondoskodott a szilágysági református templomok ellátásáról is, így 1646-ban a sarmasági evang. református egyházközségnek harangot öntetett.¹¹

(folytatjuk)

KUN LÁSZLÓ ny. tanár

¹ Kemény, i.m., 95.

² i.m., 114.

³ i.m., 120.

⁴ Papp Klára, i.m., 111.

⁵ Kemény, i.m., 88.

⁶ Papp, i.m., 113.

⁷ Kővári, i.m., 147.

⁸ Kemény, i.m., 294.

⁹ Petri Mor: Szilágy vármegye monográphiája, 1901, I, 109.

¹⁰ i.m. 118

¹¹ Petri Mor: Szilágy vármegye monográphiája, 1902, II, 312

SZÁSZRÉGEN

Épített örökségünk és emlékhelyeink (16.)

Az abafáji Árpád-kori római katolikus templom
(régii Abafája/Castelului utca
71. sz.)

- A Szent Kereszt tiszteletére felszentelt Árpád-kori templom városunk legrégebbi eredeti formában álló épülete, félköríves szentélye és a hajó szentély felőli része román kori.
- A templomhajót a XIV. században nyugat felé meghosszabbították, és ekkor épült a torony is. Az alatta lévő nyugati ajtó és a szentségfülke egyenes záródású, gyámos, a késő gótikus időkre emlékeztet, ezek a XV-XVI. század fordulójáról valók.
- A déli oldalon lévő bejáratot az utolsó javításkor befalazták.
- A torony ablakainak kettős osztású megoldása a romantika jegyeit viseli.

- A falu és temploma a kolozsmonostori bencés apátság birtoka volt, az apátság sokat pereskedett a birtokos nemesekkel, hogy megőrizhesse (pl. 1419-ben). Lakói a reformáció idején reformátusok lesznek, a templommal együtt. 1752-ben a katolikus birtokosok, br. Huszár Sándor segítségével, visszaszerezték.
- A neobarokk stílusú berendezéshez nagymértékben hozzájárult a Huszár család. Címereik a szószéken és a főoltáron láthatók.
- Nagyobb szabású javításokat a templomon 1930-ban végeztek. A torony ekkor kapott új fedelet.
- 2006-ban br. Huszár Józsefnek, a szoboszlai per '56-os áldozatának itt állítottak kopjafát a templom falába beépítve.

KISS ERZSÉBET

Az abafáji római katolikus templom
Fotó: Simon Zs.

Részvét-nyilvánítás

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak **DÉNES MAGDOLNA** tanárnő elvesztése okozta mély fájdalmukban.

A magyar közösség és a diák-színházas iránti elkötelezettsége, segítőkészsége hivatás-tudatának tanújele volt.

Nyugodjon békében!

A Humana Regun Egyesület

Megrendülten búcsúzunk **DÉNES MAGDOLNA** tanárnőtől, és őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak a szeretett feleség, anya elvesztése okozta mély fájdalmukban. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A Szászrégen és Vidéke szerkesztősége

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak **DÉNES MAGDOLNA** tanárnőnk elvesztése okozta mély fájdalmukban. Köszönjük, tanárnő, a sok szép színdarabot, a kiszállásokat, az együtt töltött percek a színi próbákon és a fesztiválokon. Élete, hite példaértékű volt számunkra. Emléke örökké élni fog. Isten nyugtassa békében!

A Rosszcsontok, a Csim-Bumm és a Kemény János társulat volt és jelenlegi tagjai

Tallózás régi lapokban (7.)

ADALÉKOK VÁROSUNK TÖRTÉNETÉHEZ

Rudolf trónörökös husz eredeti levelét őrzi a szászrégeni polgármester

A Szászrégen vidékén elterülő hatalmas vadászterületnek, a görgényi hegyeknek hatalmas multjuk van... Ezekben a rengetegeken vadászott egykor Rudolf, a tragikus életű trónörökös, itt lőtte a legjobb sarvasbikákat József főherceg, majd ide jött minden évben Ferdinánd román király és az a vidék lett kedvenc vadászterülete fiának, Károly román királynak is.

A régi krónikák lapjai szerint a görgényi vadászkastélyról és vadászterületről először II. Rákóczi György idejében történik említés, amikor az erdélyi fejedelem itt írja alá a híres alkotmánytervezetet, az „aprobata constitutio“-t. Utána mint Rudolf trónörökös kedvenc tartózkodási helyét emlegetik a tizenkilencedik század kilencvenes éveiben, majd Teleky Samu grófé, később József főhercegé lesz ez a terület, amely eredetileg a külön közigazgatási szervezettel bíró székely ispánok tulajdona volt.

Az impérium átvétele után az állam tulajdonába ment át ez a vadászterület és akkor építtette Ferdinánd király a laposnyai vadászkastélyt, amely azóta állandóan modernizálódott és az idén a villanyvilágítást is bevezették a kastélyba, tekintettel arra, hogy most önálló villanytelepe van.

Érdekes összefüggése a véletlennek, hogy Károly király jelenlegi vadász mestere dr. Popescu János szászrégeni polgármester feleségének nagyapja, Panzinger volt Rudolf trónörökös vadász mestere is. A trónörökös akkor vadászati ügyekben mintegy husz levelet írt a szászrégeni fővadász mesternak, akit nagyon szeretett. Ezeket az értékes leveleket eredetiben Popescu

Rudolf trónörökös husz eredeti levelét őrzi a szászrégeni polgármester

A Szászrégen vidékén elterülő hatalmas vadászterületnek, a görgényi hegyeknek hatalmas multjuk van... Ezekben a rengetegeken vadászott egykor Rudolf, a tragikus életű trónörökös, itt lőtte a legjobb sarvasbikákat József főherceg, majd ide jött minden évben Ferdinánd román király és az a vidék lett kedvenc vadászterülete fiának, Károly román királynak is.

A régi krónikák lapjai szerint a görgényi vadászkastélyról és vadászterületről először II. Rákóczi György idejében történik említés, amikor az erdélyi fejedelem itt írja alá a híres alkotmánytervezetet, az „aprobata constitutio“-t.

Az impérium átvétele után az állam tulajdonába ment át ez a vadászterület és akkor építtette Ferdinánd király a laposnyai vadászkastélyt, amely azóta állandóan modernizálódott és az idén a villanyvilágítást is bevezették a kastélyba, tekintettel arra, hogy most önálló villanytelepe van.

Érdekes összefüggése a véletlennek, hogy Károly király jelenlegi vadász mestere dr. Popescu János szászrégeni polgármester feleségének nagyapja, Panzinger volt Rudolf trónörökös vadász mestere is.

A trónörökös akkor vadászati ügyekben mintegy husz levelet írt a szászrégeni fővadász mesternak, akit nagyon szeretett. Ezeket az értékes leveleket eredetiben Popescu

szászrégeni polgármester őrzi kegyelettel.

A levelek közül, amelyek főleg a vadászatok terminusára és programjára vonatkoznak, a legérdekesebb az a levél, amelyben a trónörökös értesíti a fővadász mestert, hogy a vadászatra való meghívását megkapta, azonban nem tehet annak eleget, mert az nem elégíti ki vadászszenvédelmét, hogy egy medvét lőhet, amelyet a szászrégeni vadász mesternél külön az ő számára fogott el élve és őriz egy ketrecben... Rudolf trónörökös visszautasította tehát a szászrégeni fővadász mesternél udvarias ajánlatát.

És a következő évben, mint a levelek igazolják, olyan vadakat lőtt a Szászrégen körül levő rengetegeken, amelyeket nem tettek az útjába. És mint a szászrégeni legenda mondja, Rudolf király tragikus halálának szálai is a görgényi vadászterülethez vezettek és az ott beindított vizsgálat nyomán egy ismert erdélyi arisztokrata száműzte magát néhány éves vadászatokra és expedíciókra Afrikába, mert talán igen sokat tudott a tragédia kulisszatitkaiból.

Mindez azonban ma már a múlté és a trónörökös levelei csak értékes és érdekes relikviák a szászrégeni polgármester birtokában.

Brassói Lapok, 1934. október (40. évfolyam, 247. szám)
Szerkeszti: NAGY F. ATILLA

Élhetőbb városban gondolkodik Szászrégen magyar polgármestere

Újjátervezett sétatérrel, szabadidőközponttal, ifjúsági parkkal, az alsó sétatér rendbetételével, fedett uszodával, stranddal, korszerű mozival és mélygarázzsal tenné európai színvonalú településsé Szászrégent a jelenlegi városvezetés. **Márk Endre** polgármestert terveiről faggattuk.

Túlsúfolt városközpont

Bár még az idej költséghatár nem készült el, és addig szerződéseket sem lehet kötni, amíg nincs meg a pontos keretösszeg, a tervek készen állnak Szászrégen fejlesztésére. Márk Endre új polgármester a prioritások között az infrastruktúrát, a szabadidős tereket, a bicikliutakat említette, a Székelyhonnak felsorolva mindazt, aminek mielőbb szeretnének nekifogni, és amelyek Szászrégent a fejlett városok közé juttathatják majd.

Ezek közül az egyik legnagyobb az a mobilitási terv, amely tíz új autóbusz megvásárlásáról és egy több kilométeres útszakasz felújításáról szól, ehhez júliusban fognának hozzá. A másik, hasonlóan nagy volumenű terv az alsó sétatér rendbetétele az Európai Unió támogatásával. A szászrégeni természettudományi író, ornitológus, Kohl István nagy értéket hagyott a városra, amelyet egy üveg kiállítóteremben szeretnének közkinccsé tenni. Több mint kétezer kitömött állatról van szó, a gyűjtemény igazi kuriózumot jelent Európa-szerte, és amely az egyik vonzereje lehetne a városnak. Márk Endre polgármester Szászrégen felzárkóztatását tűzte ki célul.

Sétaterek, mélygarázs, mozi

Hosszú, többéves terv a Kerekerdő-projekt, amelynek megvalósítása nyolc évig húzódott, majd félbemaradt. Ahogy a polgármester érdeklődésünkre elmondta, nemrég sikerült a jogi háttérét tisztázni, új tervet készíteni; az eredetnél jóval kevesebb pénzből tavasszal hozzáláthatnak a megvalósításhoz. Akárcsak az alsó sétatérnél, itt is a területrendezéssel, tisztítással kell kezdeni, hogy aztán elkezdődhessen az érdemi munka. – Önerőből, saját pénzforrásból kialakítunk a szászrégeniek számára egy kellemes, családcentrikus szabadidőparkot – mondta Márk Endre, hozzátéve, hogy ezzel párhuzamosan a Maros folyó partján egy sétány és egy kerékpárút megvalósításáról egyeztettek az országos vízügyi főigazgatósággal, ugyanis annak hatáskörébe tartozik a partszakasz. A régi mozi is átalakul, korszerűvé válik.

A polgármesteri hivatal előtt, a város főterén nagy forgalom, parkolóhelyek hiánya tapasztalható. A város

Márk Endre polgármester Fotó: Haáz Vince

előjárója a Székelyhonnak elmondta, hogy egy másik nagy tervük a főter sétatérre való átrendezése, pontosabban visszaállítása úgy, ahogy az eredetileg kinézett még az 1940-es években. Ez azt jelenti, hogy újratervezik, meghosszabbítják a teret, a főtéri házak homlokzatait helyrehozzák, valamint az összes, a térhez kapcsolódó utat és utcát is felújítják. A városi mozi is megújul a tervek szerint, korszerű mozitermet rendeznek be ott, valamint olyan multifunkcionális teret alakítanak ki, amely a kulturális eseményeknek szolgálhat helyszínül. A főtér felújításához hozzátartozik egy száz gépkocsit befogadó mélygarázs megépítése is – tette hozzá a polgármester, aki a további tervek között a fedett uszoda felépítését, a strand felújítását, illetve újabb szociális lakások építését említette.

A szászrégeni Kerekerdő is vonzó hely lesz a tervek szerint. Az éveken át alpolgármesterként tevékenykedő Márk Endre a tavalyi helyhatósági választások utáni beiktatását követően munkáját a polgármesteri hivatal struktúrájának és működésének átvizsgálásával kezdte, ahogy fogalmazott, „a közalkalmazottak munkateljesítményének értékelésével és minősítésével, az önérdékű, önhasznú tevékenységek és munkamódszerek megszüntetésével”, hogy hatékonyabbá és eredményesebbé tegye a városüzemeltetést. 2011-ben Szászrégen 33.281 lakosából 21.337 románnak, 8552 magyarnak, 1320 cigánynak, 129 szásznak, 50 egyéb anyanyelvűnek vallotta magát. 1893 fő nem nyilatkozott.

ANTAL ERIKA (Székelyhon)

Online a magyar sajtó napjáról

Beszélgetés Fábián András főszerkesztővel

1990 óta március 15-én ünnepeljük a magyar sajtó napját, ugyanis 1848-ban ezen a napon hirdették ki a polgári sajtószabadságot. Sajtószabadságnak nevezik azt az állapotot, amikor a sajtó munkatársai, az újságírók maguktól, csupán saját szakértelmükre, tapasztalatukra és véleményükre hagyatkozva, külső befolyástól, fenyegetéstől és törvényi korlátoktól mentesen döntenek el, hogy az általuk szerkesztett sajtótermékekben milyen tartalom jelenik meg.

Tekintsünk bele a sajtó múltjába.

A török megszállás miatt nem csak a magyar nyomdászat, hanem az időszaki sajtó fejlődése is sokat késett. A XV. században egyáltalán nem jelent meg magyarországi nyomdában újság vagy röpirat. Mátyás király, miután Hess András budai nyomdája megszűnt, külföldön nyomtatta ki törvénykönyvét, melynek befejezésében a bécsújhelyi győzelmet megörökítő Thuróczi krónikát, sőt egy röpiratot is kiadott Strasbourghban, III. Frigyes ellen. A XVI. század végéről ismert az első Magyarországon kinyomtatott újságlevél. A XVII. századból csak egyszeri megjelenésű, folyamatosság nélküli újságlapok és röplapok ismertek. A legelső, rendszeres megjelenésűnek szánt magyarországi újság a Mercurius Hungaricus volt, mely 1705-ben jelent meg, és a Rákóczi-féle szabadságharc eseményeiről tájékoztatót. Szerkesztője Ráday Pál, II. Rákóczi Ferenc személyi titkára volt.

1780-ból Rát Mátyás nevéhez fűződik az első magyar nyelvű újság, a Magyar Hírmondó (1780–88). 1814-ben Döbrentei Gábor indította el, főurak és írók támogatásában bízva, az Erdélyi Híradó című folyóiratot Kolozsvárott. Ez a tartalmát tekintve irodalomtörténeti jelentőségű folyóirat összesen tíz kötetben jelent meg 1818-ig. 1817 januárjában indult a Tudományos Gyűjtemény, amelybe a hivataluk, pályájuk miatt Pestre került tudósok és írók közöltek, és 1841-ben szűnt meg.

Az 1820-as évek közepén még két figyelemre méltó folyóirat indult. Kassán indította gróf Dessewffy József a negyedéves megjelenésű Felső Magyar Országai Minervát (1825–36) titkára, Dulházy Mihály szerkesztésében. A másik, rendszertelenül megjelenő folyóiratnak szerkesztői, Szemere Pál és Kölcsey Ferenc az Élet és Literatura címet adták. Gróf Széchenyi István Hitel című művében 1830-ban fogalmazta meg, milyen változásokra van szüksége a magyar népnek. Ezzel elindította a reformkort és egy folyamatot, mely mozgalmá nőtte ki magát.

Kossuth Lajos volt az egyetlen olyan politikus, aki, a sajtót felhasználva, a Pesti Hírlapban tájékoztatta a népet arról, hogy milyen viták folynak az Országgyűlésben 1841 és 1843 között. Abban az időben azonban cenzorok figyelték a magyar sajtót, megakadályozva ezzel, hogy olyan cikk kerüljön nyilvánosságra, mely nemkívánatos.

1848. március 11-én Irinyi József állította össze a 12 pontot, melyek közül az első: „*Kívánjuk a sajtó szabadságát, a cenzúra eltörlését*”. 1848. március 15-én kitört a forradalom. Petőfi Sándor, Jókai Mór és Vasvári Pál, mintegy tízezer fős tömeggel, elindultak Landerer nyomdájához, ahol kinyomtatták a szabad sajtó első magyar sajtótermékeit, a *12 pontot* és a *Nemzeti dalt*. Április 11-én hirdették ki az uralkodó által is szentesített 1848. évi XVIII. törvénycikket a sajtószabadságról.

Az online előadás második részében Fábián András, a Szászrégen és Vidéke havilap főszerkesztőjét kérdeztem abból az alkalomból, hogy a lap március 15-én ünnepelte 22. születésnapját.

– *Mi ösztönzött az írásra, mikor kezdtél el írni, és melyik volt az első cikked?*

– A véletlen, vagy talán a sors akarta így. 2000 tavaszán kért fel Kunsági István tanár úr, hogy vezessem a lap sportrovatát. Ezt nem vállaltam, mivel akkor Szászrégenben nem létezett sportélet. De megegyeztünk abban, hogy ha találok valami más témát, jelentkezem. Néhány hónapra rá született meg az első írásom, a *Miért?* című, mely a szülőföldön való maradásról szólt.

– *Az első számban olvastam, hogy a Szászrégen és Vidéke felébredt több mint fél évszázados álmából. Volt a lapnak elődje?*

– 2004-ben Simon Melinda – akkor végzős egyetemista – jóvoltából megismertük a szászrégeni lapkiadás rövid történetét. A múlt század utolsó évtizedeiben állandósult a lapkiadás, 1975-ig, ezt követően 1990-ig szünetelt, az újraindítására ekkor került sor.

E néhány évtized alatt megjelenő kiadványok hátsóháza a társadalmi, gazdasági, művelődési, irodalmi életet tükröző írások kaptak helyet.

Az első magyar sajtótermék **Havasalja** címmel 1886-ban látott napvilágot. Az újság 1887-ben szűnt meg. 1898-ban új sajtótermék jelent meg, a **Szászrégeni Lapok**, ez 1899 januárjában szűnt meg. A Szászrégeni Lapokat 1899 februárjától **Régenvidék** címmel új kiad-

vány követte, amely 1904-ben szűnt meg, ismeretlen okok miatt.

1902 és 1914 között jelent meg a **Marosvölgy** című irodalmi, társadalmi és vegyes tartalmú hetilap. 1903-ban a **Közérdek** látott napvilágot, mely tárgyilagosan viszonyult a város közügyeihez (zárt gyűjtemény).

1910-ben megjelent rövid ideig Szászrégen rendezett tanácsú város társadalmi hetilapja, **A Jelen** (a lapgyűjtemény helye ismeretlen). 1918–1940 között a településen **három kiadvány** látott napvilágot: a **Heti**

—> hogy fiatalítottak –, és a helyét én foglaltam el. Írásaim közül megemlíteném: riportsorozat vállalkozókkal (később Szabó Antal készítette), tanácsosokkal, a Sorsok című sorozat régi emberekkel, fogságról, katonatörténetek, a Kulisszák mögött a szászrégeni magyar színjátszás történetéről szolt, tanácsülési beszámolók, hírek különböző rendezvényekről.

– *Etvállaltad a főszerkesztőséget. Milyen többletfelelősséget jelent ez?*

– Először is folyamatosan, havonta meg kell jelenjen a lap, meg kell tartani az elődjeim által megszabott

1. Kivánjuk a sajtó szabadságát, censura eltörlését.

Hírek, a Tükör és a Régeni Hírlap. Ez utóbbi, Szászrégen és vidéke magyarságának társadalmi és politikai lapja 1944. augusztus 13-ig működött, kihagyásokkal. (Széchényi Könyvtár, Bp.)

– *Kik voltak azok, akik vállalták, hogy újraindítják a lapot? Kik határozták meg az arcélét, szemléletét?*

– Az újság 1999 márciusában látott napvilágot. Az alapító tagok között volt Adorjáni László, Csernátoni József, Demeter József, Pakó Benedek és a néhai Márk Endre. Nagy szerepük volt mint szerkesztőségi tagoknak és munkatársaknak Bíró Donát tanárnak, Darvas Ignác tanárnak, Kunsági István tanárnak, Blága József orvosnak, Bartha József holtmarosi lelkésznek, Böjte Lúcia tanárnőnek, Madaras Péternek, a Kolping Családi Egyesület elnökének.

A Szászrégen és Vidéke legfontosabb célkitűzése, hogy ökumenikus szellemben ápoljuk kultúránkat, hagyományainkat, olyan ismereteket közölve olvasóinkkal, ami az adott tájegység közösségi értékeit, szellemiségét erősíti, segíti múltunk, jelenünk megértését és támpontot ad a jövő tervezésére. Nagy hangsúlyt fektetünk a szülőföldszeretetre, Szászrégen és környéke értékeinek, hagyományainak megismertetésére. Mindezek mellett teret biztosítunk a fiatal, tehetséges alkotóknak, de nyitottak vagyunk bárki irányába, aki közölni akar, és szívügyének tekinti a fenti célkitűzések megvalósítását.

– *Szerkesztőként kerültél a laphoz. Milyen témájú cikkeket írtál?*

– 2000-től mint külső munkatárs írogattam – alaposan megdolgoztam érte. 2002 januárjában Kunsági István lemondott, és bevettek helyette a szerkesztőbizottságba. 2003 novemberében Csernátoni József főszerkesztő visszavonult – mondhatnám azt is,

nívót, és biztosítani az előállításához szükséges anyagiakat.

– *Kell-e tartanunk attól, hogy a médiában a régi megjelenési formákat egyre gyorsabban váltják fel az újak? Mi a véleményed a nyomtatott és online sajtó viszonyáról?*

– Annak ellenére, hogy naponta többször is a Facebookon „lovagolok”, nem vagyok oda érte. Rövid idő alatt gyorsan és sok hírt tud meg az ember, de nem mindenik igaz, meg kell szűrni őket, és erre nincs mindig ideje, és főleg ideje az embernek. Sok a mocskolódás, a félrevezetés, tudatosan és tudattalanul is. Szeretem a nyomtatott sajtót, kézbe venni az újságot, a könyvet, érezni a nyomdafesték illatát. Lehet, ebből a szempontból régimódi vagyok. Ennek ellenére most már közel egy éve naponta teszek fel verseket a Facebookra híres és kevésbé híres költőktől, több mint két hónapja emléképeket városunk, közösségünk életéből, de azért az újság, a Szászrégen és Vidéke az első számomra, és az is marad.

– *Hogyan képzeled el a lap átmentését a jövőbe?*

– Válaszomban hadd idézzem Böjte Csabát: *A keresztény ember a nehézségek közepette nem elkeseredik, hanem imádozik és tanul Istentől, az ő drága édesanyjától és népünk nagyjaitól, nemzetünk szentjeitől. Nem csüggedni, nem siránkozni, nem nyafogni. Szeretném hinni, hogy egyszer itt is egy búzaszemből tíz kalangya terem, és akkor senkinek sem kell szülőföldjéről elmennie.* Ezek a gondolatok mindent elmondanak az „átmentésről”.

– *Köszönöm a beszélgetést.*
(rövidített változat)

Főhajtás a márciusi hősök emléke előtt „Élőben” is ünnepeltünk

Március 14-15-én Szászrégenben és a környék településein, templomaiban, ha szűkebb körben is, de megemlékeztünk az 1848–49-es forradalomról, szabadságharcról és annak hőseiről.

Megemlékezés Radnótfáján...

Március 14-én, vasárnap a radnótfajai református templomban és a templomkertben emlékeztünk, betartva a járványügyi szabályokat. A Székely György által celebrált ünnepi istentisztelet után Márk Endre polgármester, a helyi RMDSZ elnöke köszöntötte az egybegyűlteket, kiemelve a 173 évvel ezelőtti események fontosságát.

–1848. március 15-én a pilvaxos ifjak mozgósították az egyetemistákat. Az „Egyenlőség, szabadság, testvériség!” lett a jelmondatuk. Tanulnunk kell őseinktől mind elszántságot, mind elhivatottságot. Legyen ma nekünk is jelszavunk a testvériség, segítsünk egymáson, és viseljük felelősséggel egymás iránt! Tisztelet a szabadságharcosok előtt! Tisztelet hétköznapi hőseink előtt! – mondta egyebek mellett Márk Endre.

Ezt követően Székely Rozália tanárnő rövid történelmi beszámolót tartott. Mester Balázs (Petőfi Sándor – Székelyek), Csuka Róbert (Wass Albert – A gyökér megmarad), Mester Zsolt (Szilágyi Béla – Székely Miatyánk) és Antal Szabolcs (Vörösmarty Mihály – Szózat) verseket szavaltak. A rendezvény koszorúzással, majd nemzeti imánk eléneklésével zárult.

Köszönet a házigazdáknak – a Radnótfajai Református Egyházközségnek –, valamint a szervezőknek, Székely Rozáliának és Mester Ibolyának.

Fotó: FAGY

...és a Petőfi-szobor előtt a szászrégeni római katolikus templomkertben

Március 15-én délután hagyományosan emlékeztünk a 48-as hősökre a római katolikus templomkertben is. Kiss-Miki Melinda az RMDSZ nevében – Kristófné Vidók Margit Március 15. című versének bevezető sorait követően – köszöntötte a jelenlevőket.

– Legyen ez a néhány perc főhajtás a bátorság és kitartás, a hazaszeretet és a szabadságeszme előtt, legyen köszönet a megannyi igazságtalan szenvedés és vérontás borzalmaival elszenvedőknek. Bár lelkünkben megviseltek vagyunk, higgyünk az új tavasz új lehetőségében – mondta a tanárnő.

Nagy F. Atilla helyi tanácsosként szólott:

– Habár kevesen lehetünk itt, hisszük, hogy lélekben sokan vagyunk jelen. Itt vannak mindazok, akiknek sokat jelent magyarságtudatuk. Itt vagyunk, hogy erőt merítsünk a hétköznapi küzdelmekhez, és példát mutassunk a minket követő nemzedékeknek – mondta beszédében.

A rendezvényt Gorbai Eszter gitárjátéka és Antal Szabolcs szaválata (Horváth Piroska – Pilvax legenda) tette hangulatossá. Nemzeti imánk eléneklése után a jelenlevők a magyar közösség nevében megkoszorúzták a Petőfi-szobrot.

A templomkerti megemlékezést a művelődési házban előadás követhette volna...

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Liliomszál, liliomszál...

Online előadás az Eugen Nicoară művelődési házban

Mivel a járvány lehetetlenné tette élő előadás megszervezését a művelődési házban (itt oltási központ is működik, amikor működik), március 15-én online megemlékezést tartottunk.

A Liliomszál, liliomszál... című előadáson fellépett Géczy Jancsi előadó, Bondor Anna-Renáta, Gorbai Eszter és Szabó Irén (ének), valamint Mester Balázs, Csuka Róbert, Mester Zsolt és Fábián András (vers). Az előadást Géczy Jancsi, Dan Fülöp és Fábián András rendezték.

Március 15-én, a magyar nemzeti ünnepen minden magyar, a világ bármely részén is éljen, kegyelettel és tisztelettel emlékezik az 1848-as forradalomra és azokra a bátor forradalmárookra, a márciusi ifjakra, akik elindították Magyarország polgárosodását. Ezen a napon a magyar ember kokárdát tűz a mellére, még ha az elszakadt országrészekben a szomszédja nem is érti, miért teszi ezt. Ő tudja: tiszteletből. Azon is-

denki. 1848 tavaszán a márciusi ifjak egy szebb világról álmodtak. Egy olyan életről, ahol testvérek mind az emberek, ahol szeretet van, egy olyan világról, ahol nincs háború, ahol békében élünk egymással. Mennyire aktuális ez napjainkban is, pedig

Géczy Jancsi Fotó: FAGY

Gorbai Eszter, Bondor Anna

173 esztendő telt el azóta. 173 esztendő tele forradalmakkal, háborúkkal, világéggéssel, békeszerződésekkel, de kevés békével, kevés szeretettel, egyre kevesebb szeretettel. Pedig mennyire ránk férne. Mindezek ellenére a magyar nemzet mindig talpra állt. Mindig megmutatta, hogy érdemes

mert és ismeretlen hősök iránti tiszteletből, akik a forradalomban részt vettek, akik a szabadságharcban harcoltak. Kivívták a nemzet tiszteletét, és beírták nevüket a magyar történelembe. Ezek a hősök olyan tettet hajtottak végre, melyre büszke lehet min-

harcolni a békéért, érdemes kiállni az igazáért.

Egyenes tartással kiállni, tiszta tekintettel szembenézni a kihívásokkal, és összefogni, együtt tenni egy szebb, boldogabb közös jövőért.

„Szabadságot kaptál, Te dönthetsz sorsodról,/ magad választod meg, mily úton haladsz./ Am hosszú az ösvény, és a kanyarok közt/ megeshet, hogy a rossz irányba szaladsz./ Tartsd észben: nem elég embernek születni,/ annak megmaradni nagyobb feladat –/ de amíg képes vagy szeretni és bízni,/ addig lesz erőd, hogy jó úton haladj.” (Részlet: Branyiczky Rita – Embernek születni)

Szabó Irén

Az a fontos, ahogyan tanítunk

ELISMERÉS KIVÁLÓ PEDAGÓGUSOKNAK

Ötödik alkalommal adták át a Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket megyénk hét tanítójának, tanárának, akik sok évtizedes, kiemelkedő, értékes tevékenység után vonulnak nyugállományba. Az emlékérmek átadására általában minden tanév elején kerül sor a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének megyei szervezetei által rendezett ünnepség keretében. 2020 őszén ez a járványhelyzet miatt elmaradt, ezért az elismerést február 24-én a Bolyai középiskolában vehették át a kitüntetettek.

Az emberi erőforrások minisztere által adományozott elismerés oklevélből és a Fritz Mihály szobrászművész által készített emlékéremből áll. A kitüntetettek pályaképét a díjazott önéletrajza és pedagógustársainak véleménye alapján Horváth Gabriella megyei elnök állította össze, Székely Emese, a Bolyai líceum angol-magyar szakos tanárnője olvasta fel, a díjakat Siklódi-Burus Botond, az RMPSZ országos elnöke adta át.

Szászrégenből Demeter Aranka nyugalmazott tanítónő kapott Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket.

Demeter Aranka több évtizeden keresztül tanított a Beresztelki Általános Iskolában, pedagógusi pályájának utolsó évében pedig a Faragói Általános Iskola első osztályosait oktatta. Tanítványai nagyon szerették, ezért rendszeresen jártak iskolába. Lelkes és lelkiismeretes pedagógusként sokat tett a jövő nemzedékért, nemzetünk kultúrájáért.

Az igényes tanítói munka mellett nagy hangsúlyt fektetett az iskolán kívüli tevékenységekre, melyeknek személyiségfejlesztő hatásuk volt. Irányította a tanítók körének a munkáját. Versenyeket vezetett helyi, körzeti és megyei szinten. A megyei tanfelügyelőség is elismerte munkáját, 2006-ban érdemfokozatot kapott.

Jó kapcsolata volt a szülőkkel, tanulókkal, kollégáival, az iskola vezetőivel. Színdarabokat tanított felnőtteknek és fiataloknak, táncsoportokat vezetett. Sok színházlátogatást szervezett felnőttek és gyermekek számára, rövidebb és többnapos kirándulásokra vitte tanítványait. Újságcikkeket jelentetett meg a Szászrégen és Vidéke és a Népújás hasábjain. 16 évig aktív tagja volt a szászrégeni Népszínháznak. 2002-től kapcsolatot tartott a budapesti Hagyományok Háza tagjaival, besegített a gyűjtéseikbe. Községi szinten sokat tett a közművelődés és a politika terén is, mivel tíz évig kultúrigazgató volt, és a községi RMDSZ elnöki tisztségét is betöltötte. Szeretett gyerekeknek és felnőtteknek

Demeter Aranka

segíteni. Mindig lehetett számítani rá. Tanítványai ma is gyakran megkeresik, és beszámolnak fejlődésükről.

A következő személyek kaptak még Pedagógus Szolgálati Emlékérmeket:

A nagyadorjáni születésű **Csalóka Ernő**, a Havadi Általános Iskola tanítója, **Biró Anna**, a dicsőszentmártoni Traian Általános Iskola nyugdíjba vonuló I. fokozatú tanítónője, **Deák János**, a mezőpaniti Kádár Márton Általános Iskola fizika-kémia szakos tanára, majd igazgatója, **Deák Julianna**, a Kádár Márton Általános Iskola fizika-kémia szakos tanára, **Gyarmathy János** neves szobrászművész, aki 40 éve tanít szobrászatot a marosvásárhelyi művészeti középiskolában, **Tóth Katalin**, a magyarsárosi Bandi Dezső Általános Iskola tanítónője.

A díjazottak nevében Tóth Katalin mondott köszönetet: – Boldog vagyok, hogy a Kárpát-medencei magyar pedagógustársadalom tagja lehettem 44 éven keresztül. Külön köszönet az RMPSZ országos és megyei szervezetének a következetes, kitartó és szeretetteljes munkáért, amit értünk végeznek – mondta, majd díjazott pedagógustársainak hosszú, aktív nyugdíjas éveket kívánt, akárcsak a rendezvény szervezői.

BODOLAI GYÖNGYI
– Népújás (részlet)

A csillagőrízők

„Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a Föld” – meggyőződésem, hogy 70 évvel ezelőtt ezzel a Mécse László-i gondolattal kezdte meg alkotó tevékenységét Szászrégenben az a fiatal tanárnő, egyike azoknak a pedagógusoknak, akik történelmet írtak a magyar középiskola életében, és maradandót alkotottak a szászrégeni magyar pedagógiai és szellemi közéletben. Mécses lett, lámpás a sötétben, a nemzet elkötelezett napszámosa. Negyven éven át „oltotta a rózsákat”, szebbé téve a földet. Generációk nőttek fel a keze alatt, mindenkinek a Márta nénije lett. *Vadócba rózsát oltok* – mondta, és hitte, hogy tanítványai magukkal viszik a szép szeretetét, az egymás iránti tiszteletet, a szülőföld soha el nem múló emlékét.

1961-ben, 60 évvel ezelőtt, létrehozott egy táncsoportot. Ez a csapat Márta Néni Táncsoportja néven vo-

nult be Szászrégen és vidéke kultúrtörténetébe. Az új nemzedék ma is ezen a néven ismeri. Ez a csoport az összetartozás, a megmaradás küzdelmét hordozta, amikor tiltott volt a

szó, és rab volt a gondolat. Ez az értékrend évtizedeken át megmaradt. Nem tudta kiirtani sem a kommunizmus vörös ördöge, sem az etnikai szétzilálódás, sem a kisebbségi sors. A táncsoportban maradandó barátságok, sőt szerelmek is szövődtek. Egyik legszebb emlékként vittük magunkkal abban a poggyászban, amivel a régeni iskola felcsomagolt.

„Ezt a Földet nekünk kell fénnel behinteniünk, nekünk kell kedvvel, kultúrával, sok vágy beteljesítésével feldíszíteniünk” – vallotta Tamási Áron. A táncsoport maradéktalanul teljesítette ezt a feladatát, még akkor is, amikor a nemzeti elvakultság zsoldosai meg akarták hamisítani a hagyományokat, megtilva az eredeti székely szimbólumok viselését az előadásokon. Le kellett vetni a zöld mellényt, és feketével kellett felcserélni színpadra lépés előtt. Az évek teltek. Változtak a csoport tagjai, de maradt a láz, maradt a hagyományőrzés és a bátorság, a

megpróbáltatások vállalása. Ám a bátorság is sokfajta lehet. Lehet fennhézó kardcsörtetés, s lehet ennyi: betöltöm a helyemet. Ez volt és ez maradt a vezérelv, ezért tudott a legnehezebb időkben is megmaradni a csoport, mert tagjai, élükön Márta néniel, bátrak voltak, és mertek, még ha olykor viharvertek is lettek. Egy lángot adok, ápold, gondozd híven, és add tovább – ezekkel az intelmekkel adta át 1987 őszén Zsigmond Ildikó mérnök-tanárnőnek a csoportot nyugdíjba vonulása előtt Márta néni. Az új vezetőnek nemcsak a gond, a munka, a szomorúság jutott osztályrészül, hanem a boldog elégtétel is. 1990-ben a fiúk újra felvehették a zöld mellényt. Az új helyzetben sikerült Magyarországon is bemutatni az örökölt ajándékot. Márta néni mindvégig, nyugdíjasként is, besegített a csoport munkájába. Mérheterlen munka volt. Nincs szándékomban, s nem is tudnám felsorolni

Fotó: archív

mindazokat, akik munkálkodtak az elvetett mag kicsírázásáért, virágba borulásáért, a megmaradásért. Tovább vitték a lángot, és nekik köszönhetően ma is él a csoport. Ezen az évfordulón is, nemzedékeken átívelve, megilletődve együtt valljuk, hogy hidat építettünk közösen a múlt és a jövő között. Ennek a hídnak a pilléreibe beépítettük azt, amit a múltból a jövőbe átvinni érdemes. A hagyományőrzést, a szeretetet, az összefogást. Sajnos mind többen az alapító tagok közül, az élen Márta néniel, már csak emlékeinkben élnek. Gyűlnek a hallottaink, és mind kevesebben maradnak a nagy idők nagy tanúiból. Lassan kihál az a pedagógusgeneráció, amelyet Gárdonyi méltán nevezett a falu lámpásának, a nemzet napszámosának. Befejezésül Kányádi Sándor soraival vallom azt, ami ennek a csoportnak a további megmaradását megerősíti: „Földiek, barátok, testvérek vagyunk. Együtt indultunk s érkezünk ide. Arcunk barázdált, hajunk őszes, de életünk szép küzdelem volt és a jövő is a miénk lehet”. Mi leszünk a csillagőrízők.

ZSIGMOND SÁNDOR

Köszönöm, gyerekek!

Az Erdélyi Magyarok Tolna Megyei Egyesülete február végén, március elején *Március 10. a székely szabadság napja* címmel szavalóversenyt hirdetett.

Szászrégenből hárman – a Csim-Bumm gyermekszínházi csoport tagjai – neveztek be: Mester Balázs, Csuka Róbert és Mester Zsolt. De mutatkozzanak be ők maguk:

– **Mester Balázs** vagyok, 10 éves, a szászrégeni Alexandru Ceuşianu általános iskola IV. osztályos diákja. Nagyon szeretem a színpadot. Nyolc éves korom óta tagja vagyok a Csim-Bumm diákszínházi csoportnak. Kedvenc előadásom, amiben szerepeltem, *A császár új ruhája* című volt, amiben az udvari bolond szerepét játszottam. Ezzel a szereppel, két csoporttársammal közösen, elnyertük az erdőszentgyörgyi Színpad amatőr színjátszó fesztiválon a legjobb fiúszereplőknek járó díjat.

Részt vettem szavalóversenyeken, illetve mesemondó versenyeken is.

Szeretek a barátaimmal játszani, focizni, természetesen a számítógépes játékok sem maradhatnak ki a sorból.

Mester Balázs

A vers, amit erre a versenyre választottam, Petőfi Sándor: A székelyekhez.

– **Csuka Szabolcs Róbert** vagyok, 12 éves, a szászrégeni Alexandru Ceuşianu iskola V. B osztályos tanulója. Két éve vagyok a Csim-Bumm csoport tagja, ami Fábrián András bácsi tanítása alatt működik. Színpadra léptünk már március 15., október 6. alkalmával, és színdarabot is adtunk elő. A Marosvásárhelyi Rádió gyermekműsorában is többször részt vettem mint társ műsorvezető. Sajnos

Csuka Róbert

ezek a tavalyi év folyamán kimaradtak a koronavírus beköszöntése miatt. Magamról annyit szeretnék még mondani, hogy szeretek verset írni (már írtam is párat), hobbim a gyurmázás és a színjátszás.

– **Mester Zsolt** vagyok, 12 éves, az Alexandru Ceuşianu általános iskola VI. osztályos diákja. Kedvenc tantárgyaim a matematika, történelem, magyar nyelv és irodalom. Nagyon korán megszerettem a színpadot. Alig 4 évesen már eldön-

Mester Zsolt Fotó: FAGY

töttem, hogy színész szeretnék lenni, azóta is ezen a téren mozgok. Tagja vagyok a Csim-Bumm diákszínházi csoportnak. Az erdőszentgyörgyi Színpad színjátszó találkozón két alkalommal nyertem el a legjobb fiúszereplőknek járó díjat. Első évben egyedül, második évben két társammal együtt (testvéremmel és barátommal). Felléptem könyvbemutatókon, az október 6-i, illetve március 15-i emlékünnepeken, a vécsi Kemény-kastélyban.

A vers, amit erre a versenyre választottam, Szilágyi Béla: Székely Miatyánk.

Mindhárom diák dobogós lett: Robi a III., Balázs a II. helyet, Zsolt pedig a verseny fődíját nyerte el. Különdíjban részesült Borsos István Zaboláról és Galusz Áron Zentáról.

Köszönjük a szervezőknek, hogy lehetőséget adtak a versenyen való részvételre. Köszönöm Simon Szabolcsnak, hogy biztatott a részvételre, a gyerekeknek és a szülőknek, hogy mellém álltak, és komolyan vették a feladatukat.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Örök tisztelet a bátraknak!

1990. március havában, harmincegy esztendővel ezelőtt, Székelyföld legnagyobb városában, Marosvásárhely főterén gyertyával és könyvvel a kezünkben néma elszántsággal – nem ordítózva, füttyögtetve – próbáltuk ráébreszteni a világot arra, hogy a 40 évi kommunizmus alatt mi történt velünk. Próbáltuk ráébreszteni a magyarokat arra, hogy kötelességeink is vannak. A román hatalom válasza egy szörnyű etnikai pogrom volt, öt halottal és legalább háromszáz sérülttel. A felelősségre vonás a mai napig nem történt meg. A gyilkosok most is közöttünk élnek. Nagy részük még mindig magas állami pozícióban leledzik. A Vatra Românească szélsőséges, nacionalista szervezetbe tömörült, kényszerszabadságon lévő szekusok, pártaktivisták és katonatisztek központi feladatuk kapták, hogy aktiválják újra a szervezetüket, ellenkező esetben Románia széthull, rövid időn belül a magyarok elrabolják Erdélyt. Sikerült, mint mindig, felhergelni a folyamatosan félrevezetett pórnépet. Arra már kevesen emlékeznek, hogy első körben a román hatalom a provokációk egyik színhelyének Szászrégent választotta, ahol a Frăția, a Vatra

Românească kistestvére, ortodox papok vezetésével a város főterén lincshangulatot teremtő gyűlést szervezett. A felhergelt, leitatott tömeg magyarellenes jelszavakat skandálva, halállal fenyegetve a magyarokat, vonult végig az utcákon. A magyarországi segédszállítmányokkal érkezett könyveket halomba dobálva

égették el a város főterén. A szászrégeni román atrocitások a feledés homályába merültek. Az RMDSZ-székház elleni Vatra-támadás elől a magyarrégeni református paplakba menekült egykori alapító vezetők közül már csak hárman élünk. Az elementek és a megmaradottak nevében megköszönöm Nemes Árpád nyugalmazott református lelkipásztornak, hogy akkor, vállalva a kellemetlenségeket is, befogadott, és két napig bújtatott minket a részeg, felbőszített

román hordák elől. Örök tisztelet a bátraknak. Ezután, több mint hét hónapon át, rendőri meghurcoltatások, szekus provokációk következtek. Mint mindig, az emberek akkor is a hatalom vak eszközei voltak. Még mindig olyan országban élünk, ahol a gyűlölködés, a hatalmi arrogancia, a nemzeti identitásunk, szimbólumaink elleni nemtelen nacionalista támadás megkeseríti mindennapi életünket. Akik átérték azokat a szörnyű napokat, tudják igazán, hogy mit jelent összeszorult gyomorral és félelemmel megőrizni a magyarságunkat. Magyar sors, de még mindig élünk! Sajnos, már nagyon kevesen. A gyertyaláng az elementek emlékéért világítson (Szász Gyula, Darvas Ignác, id. Márk Endre, Zsigmond Lajos). Az ittmaradottak emlékezünk (Sárkány Ernő, Úry Előd, Zsigmond Sándor), és töretlen hittel valljuk, ha megosztottságunk megmarad, még kiszolgáltatottabbá válunk. A legfontosabb az egység kialakítása, a mindennemű viszály, nézeteltérés csökkentése, egymás tisztelete és az alkotó munka megbecsülése.

Megbocsátunk, de nem felejtünk.

ZSIGMOND SÁNDOR

A Szászrégen és Vidéke főtámogatói:
RMDSZ és Communitas Alapítvány

Támogatók:

37-es számú magyarrégeni Koós Ferenc cserkész-csapat, a Bodor család (Gyimesközéplak), Sólyom Erzsébet, Rázmán Erzsébet, Máté Katalin, Szabó Erzsébet (Szászrégen).

Köszönjük!

Az online atsimetegye lét sajátosságai

Az online oktatás egy fogalom, amely a mindennapos szóhasználatunk részévé vált. Nincs olyan ember, aki ne tudná létrejötteinek okát, viszont az online **atsimetegye lét** sajátosságairól csak azok a hívők tudnak nyilatkozni, akik megélték a nagy váltást: elszakadtak a hagyományostól, és apró lépésekben beilleszkedtek az online-ba. Miért nevezzük adott helyzetben az **atsimetegyét** hívőnek? Azért, mert szívvel-lélekkel hisz abban, hogy végül sikeresen elvégzi az egyetemet, a körülmények ellenére is.

A váltás új rituálékat hozott az online hívők életébe. Elmaradt a reggeli másfél órás tisztulási és szépülési rítus, a hosszas várakozás a gépjárműre, az elmaradhatatlan havi kéjéjszakák stb. Ezzel szemben három szentséget kell megemlétenünk, mely létfontosságú az **atsimetegye** számára: az éltető varázsital, a misztikus erő kapcsolat és a varázsgép. Ezek nélkül az online oktatásban részt vevők képtelenek lennének élni.

A reggeli varázsital elkészítése energiát sugároz az hívők testébe és lelkébe. Ezt követően az illető helyet foglal, és az elkövetkezendő fél órában semmi mást nem tesz, csak meditál, és várja a varázsital hatását. Miután ez többé-kevésbé bekövetkezett, elvonul a szobájába, ahol fejet hajt a szentély előtt, majd leül. Titkosított gombnyomásokkal életre kelti a varázsgépet, majd leellenőrzi a misztikus erő kapcsolatát. Ezt a lassú és pszichikailag fájdalmas folyamatot óhatatlanul a kurzusra való bejelentkezés követi.

Habár a körülmények és szokások változtak, a cél ugyanaz: sikeresen elvégezni az egyetemet. Míg a hagyományos oktatás során nem volt szükség olyan nagy erőbefektetésre, az online tanulás sokkal nagyobb erőfeszítést igényel. A tanulás, a házi feladatok, az időbeosztás mind nehezebb az **atsimetegye** számára. Ennek magyarázata az lehet, hogy nagyon nehezen lehet meghúzni azt a határt, mely az egyetemi létet és az otthoni létet elválasztja egymástól, hisz most minden tevékenység rosszabb esetben négy fal között zajlik, így elmondható, hogy az otthon új jelentéssel bír számukra.

Az online **atsimetegye** létben óhatatlanul nagy szerepet játszanak a specialisták. Ők azok, akik hosszú éveken keresztül fejlesztették önmagukat, és az így szerzett tudásukat különféle mágikus imákká alakították. A tanulás soha nem volt könnyű, így kihívást jelent a hívők számára az is, hogy ezeket a sajátos imákat elraktározzák, majd pedig kikódolják. Sőt mi több, egy adott ponton annyi varázskészítmény áll rendelkezésükre, hogy a fél-évi megmérettetésig el is felejtik, hogy melyik mire való, vagy egyáltalán mit is jelent.

Amikor a mágikus imákról beszélünk, fontos megemlíteni az **atsimetegye** körében kialakult varázsdobozt. Ez az a szent doboz, amibe minden hosszú és fárasztó nap után a hívő beteszi a napi varázslatos imák sokaságát. Az első szövegeknél ez a rendszerezés és raktározás igen könnyű, de minden fél éves szakasz végére a mágikus szövegek egybefolynak, és egy olyan rendtelenséget hoznak létre, mely a hívőket teljes mértékben összezavarja.

A továbbiakban fontos beszélnünk a kurzusokról, melyek az **atsimetegye** napjainak nagy részét képezik. Kétféleképpen osztható: létfontosságú és jelenlét-fontosságú. Míg az első kategóriába tartozó órákra azért jár a hívő, mert úgy érzi, ez képezi jövőbeli karrierjének az alapját, addig a második csoportba tartozó kurzusokra azért, hogy ne váltsa ki az adott specialista haragját hiányzásával. Bizony, a specialistákkal való jól egyezés a siker titka, hacsak nem szeretné az illető a poklokat megjárni.

A specialistáknak nagy szerepük van az **atsimetegye** lelkiállapotára is. Amellett, hogy a hívő mindent megtesz annak érdekében, hogy megfeleljen a specialista elvárásainak, vannak olyan helyzetek, melyek sorsdöntőek. Ezek során eldől, hogy a hívő teljes mértékben átadja-e magát a specialista mágikus hatalmának és tudásának. Abban az esetben, ha ez nem következik be, az **atsimetegye** óhatatlanul kitér a hitéből. Ennek lehetősége hatalmas erővel bír a hívő felett, sőt mi több, megrémiszi.

Az online **atsimetegye** létnek is vannak kiemelkedő, illetve mélypontjai, az utóbbira több a példa. A leggyakoribb az elmezavar. Ez akkor szokott bekövetkezni, amikor a hívő rádöbben arra, hogy elfelejtett teljesíteni egy adott kérelmet. Ilyenkor a pánik és a félelem uralkodik el rajta, annyira, hogy már azt sem tudja, melyik mágikus imáért nyúljon. Ez a legérdekesebb az **atsimetegye** és a specialista kapcsolatában: az utóbbi megadja az összes szükséges és létfontosságú mágikus szöveget, azt viszont nem, hogy hogyan kell felhasználni. Így, amikor a hívő megmérettetés előtt áll, csak a hosszas imákat látja maga előtt, azok jelentőségét és titkát viszont nem tudja felfedni. Ezt nevezik annak a jelenségnek, hogy néz, de nem lát. Máskülönb ez egy igen elterjedt kór az **atsimetegye** életében. Ilyenkor az a szokás, hogy a hívő vagy erőt gyűjt, és rengeteg varázsitalt készít magának az apró energiababokból, vagy pedig a kéjitalhoz menekül, és sorsát a specialistára bízta. Az utóbbi eset ritkábban fordul elő, de vannak olyan merész hívők is,

akik nemcsak abban hisznek, hogy elvégzik az egyetemet, hanem abban is, hogy a specialista megbocsát nekik.

Ha eddig úgy tűnik, hogy nehéz online **atsimetegyének** lenni, megemlítem, hogy ez még nem minden, hisz a hónapokon át tartó munka és kín végül még nagyobb és még nehezebb megmérettetéssel zárul, ez pedig az **atsimetegyék** legnagyobb félelme, az **óisszesz**. Ez az az időszak, amikor az **atsimetegyék** a legjobban bánják, hogy elkezdték ezt az egészet, ilyenkor a leghajlamosabbak arra, hogy kitérjenek hitükből. Ám megnyugtatom az olvasókat, hogy legtöbbször diadalmasan legyőzik félelmüket, és végül sikeresen zárják az **óisszeszt**. Természetesen minden siker előtt hosszas, rituálékkal telített időszak áll.

Az első és fontos rituálé a tanulás folyamata. Ennek során az **atsimetegyék** legjobb tudásukkal és nagy erőfeszítéssel igyekeznek megfejteni és megérteni a félév során kapott és összegyűjtött mágikus imák rejtelmait. Ebben az időszakban az otthon igazi laboratóriumává válik: szövegek szövegek hátán, ezek között a szükségessé válhatnak meg leginkább, de időnként elő-előkerül a kéjital is, ami nyugtató hatással van lelkükre és elméjükre. Nagyon fontos viszont a mérték szigorú betartása, hacsak nem szeretnének egy óriási robbanást kiváltani. Ugyanakkor végtelen mértékben képződik az energia varázsitala is, de óhatatlanul vannak olyan helyzetek, amikor a hívó úgy érzi, már nem bírja ezt tovább, ilyenkor pedig egy másik lényeges szentélyhez fordul, ahol testileg, lelkileg feltöltődik.

Abban az esetben, ha a tanulás rituáléja nem működik annyira, amennyire szükség lenne, egy másik rituálé veszi át a helyét. Ilyenkor az történik, hogy az **atsimetegye** körbeveszi magát a különféle mágikus imákkal, gyertyákat gyújt és medítál. Ilyenkor magabiztosabbá válik, kitisztul az elméje, megerősödik hitében. Továbbra is hisz benne, hogy végül sikerrel jár. Fontos, hogy az **atsimetegye** lelkileg és testileg kiegyensúlyozott legyen, hogy a maximumot tudja kihozni magából egészen a megmérettetésig. Vannak esetek, amikor közbelép az elmezavar, de a hívó összegyűjti minden erejét, és tovább fejt és tanul.

A hosszas felkészülés után végül elérkezik a más-más megmérettetés napja. Ez sem szokott zökkenőmentesen zajlani. Ilyenkor az **atsimetegyének** a legnagyobb félelme az, hogy a megmérettetés közepette megszakad a mágikus erővel való kapcsolat. Ezenkívül a tudás felmérése általában 2-3 óráig tart, amikor megpróbál mindent a legjobb tudása szerint megoldani. Minden egyes megmérettetés után a kéjital és az energiasugárzó szen-

Átéltam ezt az óisszeszt is

tély a program, majd újabb mágikus szövegek kikódolása következik, az utolsó felmérés napjáiig.

Végül elérkezik az **atsimetegye** által legjobban várt nap, amikor lejár az **óisszesz**. Ennek végezetét óriási ünneplés követi. Ilyenkor minden mágikus ima ideiglenesen eltűnik, és különféle nyugtató, ünneplő, stresszlevezető kéjitalok kerülnek elő. Ez az **atsimetegye** által a majdnem legjobban kedvelt időszak. A bökkenő az, hogy az eredményeket még nem lehet tudni. Ezért van az, hogy a hívók igyekeznek nyugodtak és boldogok lenni, de a kis ördög még ott van a vállukon, és azt súgja, nem biztos, hogy sikerült. Ez az az időszak, amikor a varázsgépen a legtöbbször nézik és figyelik is a specialisták jelentkezését. Míg a félév során a hívók hallani sem akarnak kurzuson kívül a specialistákról, addig az **óisszesz** utáni pár napban türelmetlenül várják a hírt tőlük. Amikor pedig ez bekövetkezik, eldől, hogy ünnepelni kell, vagy pedig ismét elővenni az imaköteteket, és újra átélni az előző kint, csak talán nem olyan erős mértékben. Mindez a specialista jóakaratótól és szívességétől függ, de persze attól is, hogy mennyire sikerült jól kikódolni a hívóknak a szövegekben lévő rejtélyeket.

Összességében ezek lennének az **online atsimetegye lét** sajátosságai. A hívó boldogsága **óisszesz** után általában két hétig tart, máskor három hónapig, ameddig rá nem döbben arra, hogy következik az újabb félév, ami azt jelenti, hogy újabb specialisták, újabb kikódolásra váró mágikus imák és újabb esélyek arra, hogy végül kitér a hitéből.

Mi az igazság a repülő csészealjokról?

Amikor feltekintünk az égre, és látjuk a csillagok ezreit, millióit, akarva-akaratlanul is felmerül bennünk a kérdés: mi van ott fent, vajon van-e más égitesten is élet?

Időtlen idők óta vannak feljegyzések égi járművekről, szikrázó, égő szekerekről; az akkori embernek nem voltak ezekre a jelenségekre megfelelő szavai. Ezerszámra találunk földünkön olyan építkezéseket, olyan csodálatos pontossággal összeillesztett hatalmas gránitköveket, melyek bármiféle kötőanyag nélkül annyira tökéletesen összeillenek, hogy egy zsilippengét sem lehet közéjük tolni. Milyen erővel emelték a magasba? Milyen technológiával csiszolták ilyen tökéletesre, amit még napjainkban is nehéz kivitelezni? Sok a kérdés, kevés a válasz.

Isteneknek nevezték az égi látogatókat, de az istenek nem a fizikai világban léteznek, hanem a lélek, a szellem világában. Tehát az istenek nem voltak mások, mint más világból érkező, igen fejlett földön kívüli lények.

1947 óta repülő csészealjoknak – angol megnevezéssel *unidentified flying objects* –, *azonosítatlan repülő tárgyaknak*, *ufóknak* nevezik a meghatározhatatlan eszközöket. Ekkor történt ugyanis, hogy Új-Mexikó államban Roswell városka határában lezuhant egy repülő csészealj. Egy farmer földjén következett be, aki a nagy fény és robbanás után kiment, hogy megnézzze, mi történt, amit el is mondott másnap a helyi újság képviselőinek. Számára idegen szerkezeteket, addig sosem látott anyagok tömegét látta szétszóródva. Furcsa, alacsony termetű, nagy fejű szürke lényeket is talált a helyszínen, közülük egyesek életben voltak.

A karhatalom azonnal kiszállt, lezárták a körzetet, és egy új teóriát terjesztettek el, mely szerint nem volt más, mint egy légköri ballon. Hogy miért kellett egy ártalmatlan légköri ballon miatt légmentesen lezárni az egész körzetet, erre zavaros válaszokat adtak. Természetesen senki sem hitte el, a tiltakozás azóta is tart, a furcsa lényekről pedig egy szó sem esett, mondván, hogy nem is léteztek.

Az 51-es zóna – angolul area 51 – akkor vonult be a köztudatba, ugyanis az ufó darabjait és a lényeket odaszállították. Az 51-es zóna annyira titkos katonai bázis, hogy létezését sokáig tagadták.

Kik azok a földön kívüli lények, akiknek a létezését már le sem lehet tagadni? Honnan jönnek? Egy másik csillagrendszer értelmes lényei, akik akár évmilliókkal a földi technológia előtt járnak, már rég megoldották a

csillagközi utazást, és olyan egyéb tudás birtokosai, amiről itt a földön még álmodni sem merünk.

Az 51-es körzetbe szállított lények közül az egyik még évekig életben volt, míg végül egy, számunkra ismeretlen kór végzett vele.

Évezredes mondák szólnak arról, miszerint az Orion, illetve a Sziriusz csillagképből érkeznek. Közöttük vannak olyanok, amelyek hasonlatosságot mutatnak az emberi lényekkel, mint például a szürkék, de vannak olyanok is, amelyek külső és belső felépítésüket tekintve is teljesen eltérőek. Állítólag több faj küldöttei is rendszeresen látogatják a földet, tanulmányozzák haladásunkat, de nem avatkoznak be, s mivel kinézésük egészen eltér a földi emberétől, nem mutatkoznak.

Honnan tudjuk mindezeket? Számos tudós, csillagász, pilóta, űrhajós leírásaiból, mivel számos alkalommal fordult elő, hogy egy-egy tudós, akit titoktartásra köteleztek, élete utolsó óráiban beszélt a valóságról, nem akarta a nagy titkot a sírba vinni, mondván, hogy az emberiségnek joga van tudni az igazat. Ezek az emberek mondták el azt is, hogy a földönkívüliek már rég megoldották a teleportálás gyakorlati alkalmazását, ami azt jelenti, hogy abból a csillagképből, ahonnan érkeztek, a földi technológiával oda eljutni generációk alatt lehetne. Az úton születendő gyermekek és azok gyermekei esetleg elérnek oda, míg ők ezt a mérhetetlen távolságot hat óra alatt teszik meg.

Az előző években az volt a bevett szokás, hogy tréfa, kipellengérezés tárgyává tették mindazokat, akik azt állították, hogy mindez valóság. A szkeptikusok előszeretettel emlegették, hogy befolyásos emberek, pilóták, politikusok, űrhajósok sohasem láttak ufót. Nos, ez szemenszedett hazugság. Egy ideig titoktartásra kötelezték ezeket az embereket, ami mára már nem tartható. Az amerikai History tévécsatorna rendszeresen foglalkozik a témával, és érdekes dolgok derültek ki: az amerikai elnökök kivétel nélkül tudtak az ufók létezéséről, és sokan közülük láttak is ilyen égi járművet. Ide sorolandó George Washington, Thomas Jefferson, Benjamin Franklin, Abraham Lincoln, Theodore Roosevelt, Harry Truman, Dwight Eisenhower – ő háromszor is –, Richard Nixon – akinek meg is mutatták a lefagyasztott földönkívülieket –, Jimmy Carter, John F. Kennedy, Ronald Reagan, idősebb George Bush.

Mégis miért a titkolózás? – de ez a legközelebbi cikk témája lesz.

ERDEI JÁNOS New Yorkból
a Szászrégen és Vidékének

Április elsejére

Tűrhetőbb a víruskór,
ha bennünk a humor forr.
Ne légy balga, bamba,
mókázz, dalolj, füttyöréssz,
április 1. van ma.

Apó dühös – hol a maszkja?
Eljátszotta azt a macska.
Zsákot húzzon a fejére?
Krumpli nő az orrhegyére.

Utcán, téren maszkos ember,
kezet fogni bizony nem mer.
Kacagja a vásott kölyök:
kézfogássá vált a könyök.

Fura dolog, roppant fura
maszkkal menni randevúra.
Nincs ölelés, nincsen csók,
s nem ijeszt a bibircsók.

Hogy mit érez, az talány,
de így kiált most a lány:
megállj, édes szép szerelmem,
hevedet le kell szerelnem,
ne jöjj közel, ha szeretsz,
megrémít a vírushecc.
A két méter távolságot tartsad,
s jaj, majd csak
csókolózunk valamikor,
ha megszűnik e szörnyű kór.

Pajtás, ha kobakod nem üres,
legyél ügyes, szemfüles!
Ha küldenek, el ne menj
postára vagy bankba,
április 1. van ma.

Bizakodunk, itt a tavasz,
nő a virág s a csihán,
s az a gonosz, gyilkos vírus
szörnyethal a vakcinán.

De addig is fel a fejjel,
ne légy balga, bamba,
mókázz, dalolj, füttyöréssz,
április 1. van ma.

KAJCSA JENŐ

„El kell érni a harmadik hullám
lassítását, mert megfékezni
már sajnos nem lehet.”

Műsorunk vendége dr. Vass Levente volt

NÉZŐPONT

A TELJES ADÁS MEGTEKINTHETŐ
A QR-KÓD BEOLVASÁSÁVAL!

KIRÁLY ANITA

Emberek

Emberek járnak az úton
Némán, s bánkódnak a múlton.
Nem tudják, hova is mennek,
Egymásra sohasem néznek.

Emberek rohannak mindig,
El mégsem érnek a célig.
Mindig új utakra lépnek,
Egymásra sohasem néznek.

Emberek megállnak néha,
Csodát vagy megértést várnak.
Magánytól igazán félnek,
Egymásra akkor sem néznek.

Véget ér az útjuk egyszer,
Akármerre járnak-kelnek.
Mikor végre odaérnek,
Talán egymásra is néznek.

Humortarisznya

Sarki boltban a pénztárnál:

- Elnézést, kártyával lehet fizetni?
- Persze.
- Jó, akkor tud visszaadni egy pikk ászból és egy kör királyból?

*

A szadista apa a két lábánál fogva lögögteti a gyereket a játszótéren. A felesége odarohan, és rákiált:

- Apjuk, hát leesik a gyerek fejéről a sapka!
- Az lehetetlen. Jól odaszögeztem.

*

– Miért gyújtja fel minden évben a tűzoltó a kutyáját?

- Mert a törzskönyvébe az van írva, hogy évente kötelező oltás.

*

A zárt osztály negyedik emeletén az egyik szobából hatalmas lárma hallatszik. Benyit az ápoló, és számonkéri ezt a bent tartózkodókon.

- Világreszeket játsunk – feleli az egyik bolond. – Én vagyok Európa, ő Ázsia, Szalay úr Afrika, Dénes bácsi Ausztrália.

- Aha, és Gida úr miért bújt el az ágy alá?

– Mert ő lett Amerika, csak még nincs felfedezve...

*

Elmegy egy férfi a papához:

- Atyám, azt hiszem, a feleségem meg akar mérgezni.

- Ne aggódj, fiam, beszélék a fejével.

Másnap ismét találkoznak.

- Sikerült a feleségemmel beszélnie?

- Igen, felhívtam telefonon, három órán keresztül beszéltem vele.

- És ön szerint mit csináljak?

- Szerintem, fiam, inkább idd meg a mérget...

*

Cigány férfi állít be a hivatalba, és tisztviselőnek jelentkezik a személyzetisnél.

- Tessék engem felvenni, feleségem és tíz gyerekem van!

- Na jó, jó. És mihez ért még?

*

Az iskolai előadáson odahajol az egyik szülő a másikhoz:

- Maga szerint az a gyerek a bal oldalon fiú vagy lány?

- Fiú! Méghozzá az én kisfiam!

- Jaj, elnézést, nem tudtam, hogy ön az anyja!

- Az apja vagyok!

Sanyi egy optimista ember!
Légy olyan mint Sanyi!

*

Süllyedő hajón kérdezi a kapitány:

- Emberek, van önök között valaki, aki hisz Istenben?

Az egyik utas jelentkezik:

- Igen, én buzgó istenhívő vagyok.
- Akkor jó, mert egy hellyel kevesebb van a mentőcsónakban.

*

Szőke nő megy haza a hóna alatt egy malaccal. Találkozik a szöszösi barátnőjével:

- Hát ezt meg hol szerezted?

- Tombolán nyertem – mondja a malac.

*

A tanító néni kérdezi az iskolában:

- Na, gyerekek, ki tud mesélni valami csintalanságot?

Móricza jelentkezik:

- Nekem éjszaka lett egy kis-testvérem.

- Gratulálok, Móricza, de hol itt a csintalanság?

- Én szúrtam ki a papa óvszerét.

Összeállította: FÁBIÁN GIZELLA

SZÁSZRÉGEN és VIDEKE

Kiadja a SZÁSZRÉGENI
KÖLPING CSALÁDI
EGYESÜLET
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csernátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre +

Újságtanács: Bözödi Sándor, Csernátoni József, Fábrián András György, Nagy F. Atilla, dr. Zsigmond Zsolt.

Főszerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Fülöp Bernadett, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Szabó Antal, Székely Rozália.

Weboldal: Madaras Péter

A műszaki szerkesztést és a nyomdai előkészítést az **IMPRESS KIADÓ** végezte.

Készült a marosvásárhelyi I. I. MUREȘAN ȘOMFÁLEAN ANDREI DORIN nyomdában.

A névvel és névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro

E-mail: madaraspeter1964@gmail.com

fandras59@yahoo.com

Ára: 3 lej